Z DENNÍKU MÉ SAMOTY.

Dnes jsem už klidnějším, než jsi jsem býval
ve dnech, kdy u mně hostem byl jen mráz
a já se chvěl a křičel jen a třás'
a duši svou jsem ve své srdce skrýval.

Tam jenom žár mi tuch a snů mých zhýval,
z nichž jeden za druhým jsem na pospas bolestem dával, čekaje, až čas
i ten mně vezme, bych se neohlíval

již ani jim. A zatím zcela náhle
v své plné krásе, tak ... tak neobsáhlé,
přišla's mi v cestu jako zázrak sám

a dala's teplo, světlo duši sprahlé,
teď tebou, drahá, k životu zas svlahlé,
nechavši holest jenom vzpomínkám.

*

Já bez kluku a všelikého křiku,
bez hlučných frází, bez vší reklamy
jak pouhý člověk, poutník neznámý
přišel jsem sem v to českou Ameriku.

Dnes myslím jak si v častém okamžiku,
jda myšlenek své dobe cestami,
že lepšího nic věru nedá mi
než zaniknouti při samém kmeni vzniku.

A proto půjdu, nenávidě vřavu,
pompésní fráse rozkřičkaných davů,
své vlastní době, srdce svého v zem,

kde pravdu v pravdě, právo jenom v právu
ne leží a faleš, přiodětou v návu,
já s přesvědčením výtěžky naleznem".

A. J. H.

Česko-americký přehled.

— V Omaze konal se minulý týden Saengerfest německých pěvců. Zpívalo i množství krajanů z různých měst, poněvadž uznali, že s českými pěveckými sbory zle v Americe nic nesvedou. Jsou proto členy spolků německých, kde jsou ctěni a váženi. Zase illustrace poměrů zdejších.

— V Clevelandu byla v minulých dnech založena na západní straně česká společnost "Ohio Yarn Mills Co." s kapitálem $40,000. Jest úplně v českých rukách.

— Madame Hesse-Sprotteová, rodilá Pražanka, slavila při Saengerfestu omažském obrovský úspěch jako sólová pěvkyně. Stejného úspěchu dopracoval se i dirigent prof. Th. Rud. Reese, jehož paní je rodilou Češkou. Pochází z Prosnic od Chomutova.

— Ze skizz a návrhů různých česko-amerických sochařů uznán byl pro pomník Jonášův v Racine, Wis., za nejvhodnější problem sádrový odlitek Jos. M. Korbela a usneseno svěřiti mu provedení pomníku.

— V newyorkské Národní budově pořízeny byly pro jeviště nové dekorace, jež pocházejí ze štětce českého malíře E. Kosy.

— Čeští new-yorkští hoši Eddie Šiška a Vladimír Jelínek obdrželi v minulých dnech cenu v soutěži, kterou upsal časopis "New York American". První obdržel mluvící stroj a druhý piano.

— O vítězství baltimorských Sokolů velice pochvalně zmiňuje se i tamní německý časopis "Der Deutsche Correspondent".

Nehody, neštěstí a černá kronika česko-americká.

— V Chicagu dopustil se minulý týden krajan Antonín Čada sebevraždy v zoufalství nad nedostatkem, kterým trpěla celá jeho rodina. Zastřelil se.

— Rozčilující výjev odehrál se v min. dnech v české Plzni v Chicagu, když 24 roky starý krajan z č. 2708 Homan ave., Karel Noha, pokusil se ze žárlivosti zastřeliti sl. Emmu Baštýřovou z čís. 2836 Homan ave., načež poslední zbylý náboj použil k smrtelnému zranění sebe.

— Ludmila Bláhníková, 19letá, z New Yorku, byla tuhle přepadena dvěma výrostky, kteří ji pak spolu s jinými ničemy ještě, když s ní byli surově zacházeli, znásilnili.

— Pětasedmdesátiletá stařenka, vdova Františka Malinová, z New Yorku, která bydlila u své dcery, paní Anny Konopové, dopustila se minulý týden, aby nemusela býti své dceři na obtíž, sebevraždy. Skočila s okna na čtvrtém poschodí do dvora, kde zůstala ležeti co mrtvola.

— V New Yorku udála se minulý týden v české přistěhovalecké rodině hrozná tragedie. Krajan Jan Vladyka, zaměstnáním krejčí, následkem přílišného vedra skonal a jeho manželka stižena byla slunečním úžehem, jenž u ní nepochybně skončí šílenstvím.

— Evelyna Romadková rozená Hromádková, žena krajana-milionáře z Milwaukee, jež byla, jak známo, před čtyřmi roky pro velkokrádež odsouzena do těžkého žaláře, byla minulý týden pardonována. Kde se nyní zdržuje, neznámo.

— V lékařském závodě Jana C. Otty v Chicagu spáchána byla v minulých dnech drzá a odvážná loupež, kterou se lupičům dostal do rukou větší obnos peněz.

BITVA U GRUENWALDU.

Dne 15. července bude tomu plných půl tisíce let, co nepatrná pruská vesnička Gruentelde nebo Gruenwald nabyla tak vynikajícího místa v dějinách světových.— Bitev podobného druhu vykazuje historie poskrovnu. Novověké dějiny obsahují sice dlouhou řadu velmi dramatických a pohnutých válečných srážek, hodných péra Hugova, Zolova nebo Tolstého, ale jen málokterá z nich (na př. bitva Sedanská z r. 1873) řadí se svým historickým významem po bok bitvě Gruenwaldské. Dramatický průběh bitvy nebo množství mass, které vzájemně zápasí, počet padlých a raněných a historické důležitosti její tolik nerozhoduje.

Bitva Bělohorská byla na př. co do počtu vojska pouhou šrůtkou, měla však přece následky takové, že národ český asi nikdy nepřestane jich pociťovati. Jak dalece bitvy rozhodují o dalších osudech států nebo národů, záleží na okolnostech, za kterých bojující strany vítězí nebo doznávají porážky.

Bitva u Gruenwaldu byla bitva mocného řádu rytířů německých na jedné s říší Polskou a Litevskou na druhé straně. Řád rytířů německých byl zakladatel jednoho z nejlépe organisovaných států tehdejších, silného státu vojenského, rázem svým, tradicemi a duchem úplně německého, rozkládajícího se na pobřeží dolní Visly od Visly na východ až za dolní Němen. Ve svém státoprávním poměru k říši německé představoval stát řádový jakýsi přechodní státní útvar mezi jednotlivými úplně nebo z části samostatnými říšskými knížectvími. Vzmohl se hlavně svými soustavnými výboji, podnikanými proti pohanským Prusům, jejichž podrobení a z největší části vyhubení řád také dokonal r. 1283 — t. j. za 33 let po založení prvního svého hradu Toruně. Byl to úspěch na ten čas neobyčejný, uvážíme-li, že mocná říše německá potřebovala více než dvě stě století k tomu, aby zdolala rozptýlené a poměrně slabé kmeny Slovanů Polabských. Řád sám ovšem nebyl by docílil tohoto výsledku, kdyby nebyl disponoval neustálou hojnou pomocí celého západu.

Byl to zkrátka stát vojenský, v němž vládla železná kázeň, pevně zorganisované státní zřízení, ovládané jednotnou a absolutní vůlí náčelníků. Křižáci byli výborní válečníci a vypočítaví vladaři zároveň, odříkaví mniši i odvážní kupci a zvláště směli a prozíraví státníci. Za vlády velmistra Winricha z Kniprode (1351—1382) stál stát řádový na vrcholu své moci. Byl to nejmocnější stát při moři Baltickém a moc jeho byla tím trvalejší, že spočívala také na pevném podkladě hospodářském. Řád byl největším kapitalistou tehdejší severní Evropy. Úředníci řádu prováděli obchodní spekulace ve velkém nejen pro něho, nýbrž i na svůj vrub, kupovali pozemky, statky a renty, a přes církevní zápověď půjčovali i peníze na lichvu.

Pro státy sousedící se státem řádovým na jihu i na východě, t. Polsko a Litvu, sousedství toto obsahovalo v sobě stále vážné nebezpečí, jak v ohledu politickém tak i hospodářském. Sousední Polsko mělo s řádem mnoho starých účtů a té doby přibyl mu nový, stále více se přiostřující spor pohraniční. Avšak přece by bylo ještě tehdáž bez sporu polské Litvy s řádem o důležité litevské území Žmud nebylo mezi mezi Polskem a řádem ještě došlo k válce. Tím došlo zároveň dlouho od Polska k připravovanému účtování k odvetě jeho proti řádu výbojných rytířů německých.

* * *

Již před počátkem války začal se král Polský ohlížeti po cizí pomoci a hledal zejména vycvičené a zkušené žoldnéře a tu přihlásil se do služeb jeho také velký počet Čechů. "Přišli mezi nimi váleční zkušení, jimž školou řemesla válečného byly před tím domácí války a drobné šrůtky a půtky v Čechách i na Moravě. Přední mezi nimi místo zaujímal Jan Sokol z Lamberka; on hlavně to byl, jenž válečníky a žoldnéře pro Poláky sbíral. Mezi těmi, kdo s ním přišli, byl také muž, jenž měl před sebou budoucnost tak velikou a skvělou — Jan Žižka z Trocnova. Byla ovšem i řada Čechů (Jan Kolovrat na Kornhauze, Jan Zajíc z Hasenburka, Jindř. Malovec z Malovic a j.), kteří dali se zlákati do služeb německého řádu — ale přes to lze předpokládati u těch, kteří vstoupili do služeb polských, že učinili tak ze sympathií k Polákům. Ostatně svědectvím zájmu, s jakým Čechové sledovali rozvíjející se zápas Polska s řádem rytířů německých, jest list Jana Husi králi Polskému, jímž mu blahopřál po bitvě k dosaženému vítězství. — "Lze říci, že mistr Jan Hus promluvil jménem všech, kteří novinu o vítězství s radostí byli přijali."

* * *

Bylo to dne 15. července roku 1410 dopoledne, kdy obě vojska nepřátelská přiblížila se k sobě na dohled. Vojsko polsko-litevské zaujalo místo na výšině, prostírající se na západní straně jezera Lubeň. Tam dal si král Vladislav zříditi polní kapli, kde chtěl konati svou ranní pobožnost. Sotva že se vojsko polsko-litevské rozložilo, již objevilo se proti němu na výšině protější, jakýmsi úvalem nebo úvozem oddělené vojsko křižácké, které po krátkém oddechu okolo 11. hod. dopol. se připravilo k boji tak, že rozděleno bylo ve tři oddíly, předvoj, hlavní voj a zálohu.

Středověká vojska rytířská byla vojska poměrně skrovná co do počtu svých bojovníků. To platí i o vojskách, jež měřila své síly u Gruenwaldu. Historik Dlugoš, jehož otec činně súčastnil se bitvy této a jenž měl přístup k pramenům úředním, udává počet korouhví čili praporů, z nichž se obě vojska skládala, polsko-litevského na 92 a křižácké na 52 korouhví, ale z příležitostných zmínek jeho vysvítá, že prapory tyto byly nestejně silné. Proto záleží na tom, jak vysoko se odhadne průměrný počet jednotlivých bojovníků korouhví. Základní jednotkou středověkých vojsk nebyl jednotlivý muž, nýbrž skupina několika ozbrojenců, jedno těžce ozbrojený a úplně vypravený rytíř potřeboval k své ruce jisté obsluhy, t. lehčeji ozbrojených pomocníků, jako byl panoš, lučištník a strážce reservních koní. Takováto skupina několika lehkých ozbrojenců tvořila "kopí" čili "glevenii". Kopí skládalo se obyčejně ze 4 koní, z nichž jeden náležel těžce ozbrojenému rytíři, druhý lehce ozbrojenému pacholkovi nebo sluhovi, třetí lučištníkovi a na čtvrtém jezdil rytíř na pochodě. Dle toho vojsko křižácké čítalo asi 16,320 jezdců, vojsko polsko-litevské asi 23,600 jezdců.

(Pokračování.)

VELIKÉ HORKO,

tělo slábne a toto potřebuje sílitele, aby dodal chuť k jídlu. Čtěte, co píše pan Jan Petřík, Campbell, Neb.: "Vaše Léčivé Hořké Víno Medové se výborně osvědčilo v mojí rodině a vzdávám Vám dík za tak dobrý lék pro žaludek." Nemají-li jej u Vás obchodníci na skladě, pište si pro bedničku 12 láhví za $3.00, kterou přímo zašle vyrábitel A. V. KOUBA, 2819 Larimer Str., Denver, Colo.

Jos. L. Padrnos

právník a veřejný notář.

Spolehlivý zástupce u všech soudů.— Pojišťuje též proti ohni u nejlepších společností.

Tel. Douglas 4425. 14-tf

16. a William ulice, Omaha, Neb.

DOMOV VE WISCONSINU.

1200 Čecho-Slovanů jest nyní usazeno bílé Phillips, v okresu Price, Wisconsin. Pro r. 1910 přidělili jsme 10,000 akrů dobré půdy k našemu **Nová Praha Settlementu** 4½ mile od Phillips a nabízíme akr za $9.00 až $12.00 na lhůtu 10 roků. Jsme zde již 15 let a vlastníme tu nejlepší půdu.

Nečekejte až se stanete obětí neštěstí v továrně, dílu aneb v stávce: **přijďte zhned.** Farmář jediné jest svým vlastním pánem. Bezplatná jízda z Chicaga neb St. Paul.

Dopište si pro cirkuláře, mapy a vyobrazení domovů Vašich krajanů zdejších.

Bohemian-American Land and Loan Co.

JNO. SCHAUER, zástupce.
Box T Phillips, Wis.

Václav Kozák,

vlastní čistě zařízený

řeznický a uzenářský závod

910 Bancraft ulice, Omaha, Neb.

Zásoby čerstvého masa, jakož i všelické výrobky uzenářské jsou vždy té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zajisté, že podruhé přijdete zase. — Zboží na požádání dováží do domu. Objednávky možno učiniti telefonem: Doug. 4788.

Lee-Glass-Andreesen Hardware Co.

prodává ve velkém

tlačené, vyráběné a lakované plechové náčiní. — Cínovaný plech, železný plech a kovové zboží. — Ostnatý drát, hřebíky, nožířské zboží, bicykly, střelné zbraně, náboje a sportovné zbožívšeho druhu.

9th and Harney Streets. Omaha, Neb.

HENRY ROHLFF

importér a velkoobchodník s pivem a likéry.

Prostřelené pivo "Edelweis" z P. Schoenhofenova pivovaru.

NEBRASSKÝ ZÁSTUPCE RUD. OELSNERA

importovaného plzeňského piva z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách a

Maichovského Hebrau v půlsudech anebo v sudech o 10 tuctech malých lahví.

TELEFONY: { Bell Doug. 877; Automat. A-1877

2567-69 Leavenworth ul. Omaha.

JOS. K. SINKULE, český prodavač. 32tf

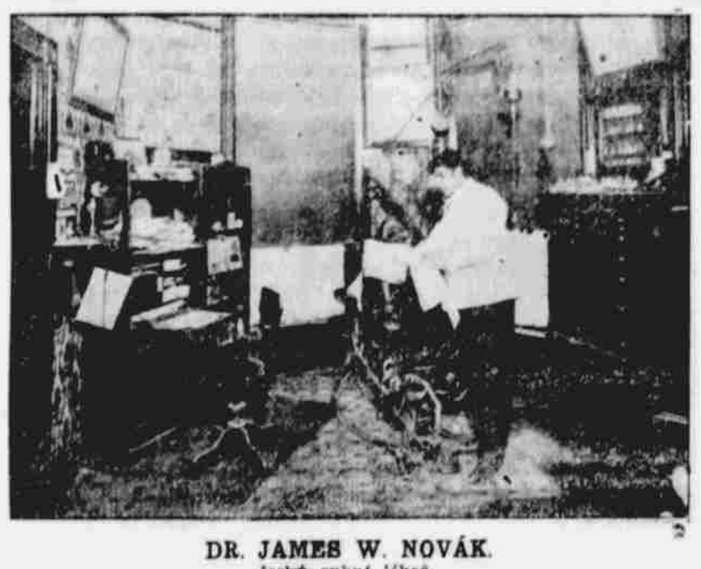

DR. JAMES W. NOVÁK.

český zubní lékař.

Continental Block — 15. a Douglas ul. Pokoj čís. 4 v zobu nad Berg Clothing Co. — Office Phone: Douglas 5077. — Residence, 915 William St.; Phone Douglas 6019. — Krajané z venkova, kteří nejsou s domácí prací zubařskou spokojeni, učiní dobře, když při návštěvě Omahy, zajdou k Dru. Novákovi, jenž za veškeré práce v oboru svém úplně ručí. 34tf

Nejlepším místem k nakupování stavebního dříví, jest

česká dřevařská ohrada,

Chicago Lumber Co.,

na 14. a Marcy ul., Omaha, Neb. 49tf

Čeští prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

Čisté zařízený a hojně zásobený obchod

GROCERNÍ A ŘEZNICKÝ

—vlastní—

FRANK KUNCL,

číslo 1622 So. 20th St., Omaha, Neb.

Krajané v okolí tomto bydlící obdrží zde vždy všeho druhu znamenité maso, uzenářské výrobky, dobrou grocerii, nakládané ovoce a každodenně čerstvou zeleninu. 24-tf

Spolehlivé pojištění na život

za skutečnou cenu u

WOODMEN of the WORLD

(Dřevařů Světa)

české tábory v Omaze a South Omaze.

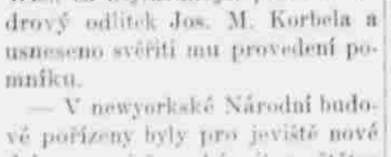

JSME NÁROD ZPĚVNÝ ...

Ch.—Jsme národ zpěvný, tvrdíme často o sobě a tohoto rčení často užívají i naši parádní řečníci. Zpěvem k srdci a srdcem k vlasti, voláme při každé příležitosti, ale u nás, v české Americe, se tím nechlubme. Je člověku nekonečně smutno a bolno, když rozhlédne se po těch našich lazích česko-amerických a uvědomí si, jak jsme věrnými tím svým krásným heslům, na které jsme tak bohatí! Lásku ku zpěvu my, smetičtí Čechové, máme-li si upřímně říci pravdu, nemáme, neboť jinak by to vypadalo v těch našich českých osadách, jinak vypadalo by to při našich spolkových programech a řečech, u nás velmi často se příležitostech, kdy zpěv je mnohou částí programu.

A co je při tom nejsmutnějšího, nedovedeme si ani uvědomit, jak mnoho tím ztrácíme a o jak mnoho krásnější a čistší radosti se svojí netečností okrádáme. Nedovedu si představiti lepšího požitku nad onen, kdy člověk oddá se kouzlu české písně, jež dovede mysl vzrušit a srdci přinésti radost nejčistší. A tyto požitky, jimiž život mohli bychom si učiniti krásnějším a příjemnějším, nejsou snad něčím snadno nedosažitelným, nýbrž při trošce dobré vůle a opravdové lásce k věci dobré a ušlechtilé mohli bychom si je připravovati velmi často.

Ale u nás! Těžko, opravdu těžko, člověk vzdálí tuto obžalobu na naší netečnost ku všemu, co je krásné a ušlechtilé a co by nám mohlo přinésti řadu radostných chvilí. Plakal by člověk nad těmi našimi zubožujícími poměry. Jděte do našich českých osad a mnoholi naleznete v nich českých spolků pěveckých! Málo, nesmírně málo, a jsou ti, živoří ... A nemůže se tvrditi, že je mezi námi nedostatek schopných sil! Ta vina spadá na naši netečnost a na naše neporozumění pro umění.

Během německého Saengerfestu, který v minulých dnech v našem městě se odbýval, zavítal k nám dobrý český stařeček a trpce stěžoval si do netečnosti českých lidí ku zpěvu. V místě, kde žije, je přes 10,000 Čechů, mezi nimiž je řada lidí intelligentních a značné množství hudebně vzdělaných, ale vzdor tomu jediný český pěvecký sbor tamní živoří a ani z daleka nečiní zadost svému poslání. A tu stařeček ten, jenž upřímnou a velkou lásku ku zpěvu přinesl si z rodné vlasti, musel se uchýliti k Němcům, kteří v zmíněném městě svým počtem nemohou se vyrovnati Čechům, kde nalezl právě nadšení pro zpěv a mezi nimiž se mu lépe dýše. Stal se jejich sbormistrem a dopracoval se jako takový velmi četných úspěchů. "Bolí mne to," stěžoval si, "že já, český člověk, přispívám k uznání německého zpěvu, ale co mohu dělat, když naši lidé pro tuto ještě ušlechtilou věc nemají smyslu. Zpívám a myslím si, že jsou to české písně a tím klamem ukolébávají své srdce." Jak bolestně dotýkají se slova ta z úst krajana, který rád svojí schopností a znalostí prospěl by českému zpěvu, jen kdyby nalezl porozumění ve svých vlastních řadách. A mnoho je takových mezi námi! Rádi by ve směru tom pracovali, ale jejich snahy rozbíjí se o nepochopení našich lidí.

Ani u nás, v Omaze, není lépe. Jak mnoho dalo by se zde vykonat, kdyby mezi námi bylo více lásky ku zpěvu, více lásky k ladné a svěží české písni, která dovedla by přeměniti suchopár všedního našeho života v zahradu naplněnou jásavými a radost přinášejícími květy. V Omaze mohl by existovati sbor, na který mohli bychom býti hrdými a jehož výkony směle bychom mohli se pochlubiti před jinonárodovci. A čtyřsta a více podobných sborů mohlo by existovati v ubrazských českých osadách. Jinak vypadal by ten náš společenský život a žilo by se nám všem radostněji, šťastněji a spokojenějí. A jak krásný byl by onen den, až bychom ejdi se k velkému svátku české písně, až bychom uspořádali společnou slavnost pěveckou! Ale takhle živoříme, nevšelidujeme a pohledy radosti a krásy, z nichž přímou rukama mohli bychom brát, necháváme nedotknuty.

A tu přichází spoutě k hodu, kterého dotýkám se snad, ale o kterém mluviti je přece nutno, abychom ve vlastním zrcadle viděli svoji ubohost. Jak daleko před námi jsou naši němečtí spoluobčané! Jak ti lnou ku zpěvu, dobré hudbě a vůbec k umění! Jak ti dovedou využitkovati pokladů, z kterých i my při dobré vůli a trošce osobní obětavosti mohli bychom těžiti! Poslední jejich pěvecká slavnost v Omaze, jež náležela z nejdařilejším a nejúspěšnějším, jež kdykoliv zde uspořádány byly, dokázala, co může vykonati dobrá vůle a upřímná láska k věci ušlechtilé.

Takové slavnosti a umělecké svátky poskytují člověku víru, že je ještě krása na světě. Působí dojmem, na který tak snadno se nezapomíná a jsou kapkou uhnivého vína v kalichu hořkosti a všednosti životní. Dovedou rozvířiti ducha i srdce, dovedou vzněsti tichou radost do všech mysli. Je nás duši po takovém požitku, slavíce s jakousi, jakoby vykoupala se v křišťálové čisté studánce. Pod dojmem vznešeného umění člověk stává se lepším. Pro krásu upevňuje vlastenectví a nechutnost a duše stává se čistší, srdce citům přístupnějším. Sama jedna slovanské přísloví, které praví: "Jdi tam, kde zpívá se píseň, tam bije dobré srdce," ukazuje, jak i prostá mysl uznávala působení krásy a umění na duši lidskou.

Snad by mezi námi, americkými Čechy, lépe a snesitelněji se žilo, kdyby mezi námi bylo více smyslu pro umění a krásu. Snad bychom ponenáhlu odvykali tomu svému hašteření, sočení a podrývání půdy pod nohami, které milujeme nade vše ve světě. Vraťme se ku zpěvu, ku české písni a nečekejme se tak úprkem ku zevšelidnění a k zhlostejnění. Zakládejme české pěvecké sbory všude, kde je to jen trochu možno a nelekejme se prvních nahodilých překážek.

Z malých začátků můžeme se dopracovati k věcem velkým, nad kterými budeme míti upřímnou radost všichni. Je třeba jen opravdové snahy něco vykonati a česká píseň slaviti bude své vítězství i zde v Americe a k našim krásným heslům budeme moci klásti se bez uzardění. Znovu volám: vraťme se k české písni, k českému zpěvu a nečekejme se k zevšelidnění a zhlostejnění ...